

Zásada zákonnosti v správnom konaní **Principle of legality in administrative procedure**

PhDr. JUDr. Maroš Valach

Paneurópska vysoká škola, Fakulta práva, Ústav verejného práva

Anotácia

Správne konanie ako postup orgánov verejnej správy vychádza pri jeho uplatňovaní a realizácii zo základných stavebných myšlienok, ktoré sa rovnako označujú ako princípy správneho konania. Tieto princípy umožňujú lepšie pochopenie celého správneho konania. Z tohto dôvodu je potrebné venovať základným princípom a zásadám správneho konania náležitú pozornosť a bližšie sa o ne zaujímať. V tomto príspevku budeme analyzovať podrobnejšie zásadu zákonnosti.

Annotation

Administrative procedure as a procedure of public administration bodies is based on basic construction ideas, which are also referred to as principles of administrative procedure. These principles allow a better understanding of the administrative procedure. For this reason, it is necessary to pay attention to and take a closer look at the basic principles of the administrative procedure. In this article, we will analyze in more detail the principle of legality.

Kľúčové slová

zásada zákonnosti, princíp legality, správne konanie, zásady správneho konania

Key words

principle of legality, administrative procedure, principles of the administrative procedure

Úvod

Správne konanie je charakteristické tým, že je možné ho označiť ako upravený postup orgánov verejnej správy, pri ktorom dochádza k rozhodovaniu o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb. Správne konanie je rozhodovacím procesom, prostredníctvom ktorého dochádza k realizácii práv a povinností subjektov, ktorým ich priznávajú hmotnoprávne normy. Všeobecné správne konanie sa spravuje zákonom o správnom konaní, ktorý je alfou a omegou pre rozhodovacie procesy, pri ktorých dochádza k rozhodovaniu o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb naprieč všetkými úsekmi výkonu verejnej správy, pokiaľ neexistuje modifikácia všeobecnej úpravy správneho konania a nespravuje sa inými (osobitnými) právnymi predpismi. V rámci správneho konania sa predmetom záujmu stávajú jeho základné pravidlá, označované aj ako základné zásady správneho konania. Tieto majú vplyv a do značnej miery ovplyvňujú správne konanie ako celok a vytvárajú nástroje garancie zákonnosti uplatňovania správneho konania. K týmto zásadám je možné zaradiť napríklad

zásadu legality, zásadu materiálnej pravdy, zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania, zásadu oficiality, zásadu verejnosti a mnohé ďalšie.

Zásada zákonnosti

Zásada zákonnosti je často označovaná ako najdôležitejšia zásada správneho konania a tvorí podklad pre uplatňovanie ďalších zásad potrebných na riadny výkon spravodlivého správneho konania. Možno ju charakterizovať aj ako hlavnú zásadu, ktorá tvorí právny a demokratický štát.

Zásada zákonnosti „je správnoprávnym vyjadrením ústavného princípu legality a jedným z prejavov princípu právneho štátu. V rámci hierarchie právnych predpisov požaduje súlad zákonov a všeobecne záväzných právnych predpisov s ústavou SR, právom EÚ a medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná a zároveň aj ich dodržiavanie“

V správnom poriadku je ustanovená v §3 ods. 1: „Správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.“^[1]

Medzi prvé zásady v správnom poriadku je ustanovená z dôvodu jej nadradenosti nad inými zásadami správneho konania ako je napríklad zásada dokazovania, kde možno vykonať dôkazy len na základe zákona.

Príkladom pre posúdenie významu zásady legality môže byť napríklad daňové konanie, v ktorom výklad dodržania zásady zákonnosti vyložil vo svojom rozhodnutí Ústavný súd SR sp. zn. IV. ÚS 76/2018-34, zo dňa 1. februára 2018 : „Zásada zákonnosti daňového konania vyplýva z ústavného princípu zákonnosti ukladania daní, ktorý je vyjadrený v čl. 59 ods. 2 Ústavy SR. Skutočnosť, že daňové orgány majú povinnosť dbať o zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a ďalších osôb, nie je v žiadnom rozpore s ich povinnosťou chrániť záujmy štátu. Vo vzťahu k zachovávaniu práv a právom chránených záujmov daňových subjektov je síce záujem štátu nadradený, nemôže to však byť v zmysle toho, aby sa výnos daní ako príjmov rozpočtu dosiahol na úkor nedodržania práva. Daňové orgány môžu aplikovať pri vyrubení daní iba právne prostriedky, ktoré priamo ustanovuje zákon, alebo ktoré uplatnia daňové orgány v rámci svojho oprávnenia vyplývajúceho zo zákona. Povinnosťou daňových orgánov v daňovom konaní je teda dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy (a to hmotnoprávne ako aj procesné), ktoré sú podľa § 12 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov uverejnením vyhlásené v Zbierke zákonov.“^[2]

Z tohto vyplýva, že správne orgány nemôžu presadzovať ani štátny záujem, ani záujem jednotlivca či kolektívu na úkor dodržiavania právnych predpisov. Za základný procesný predpis pre túto oblasť správy sa považuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, ktorý predstavuje významné miesto v systéme právnych záruk zákonnosti vo verejnej správe.

Úlohou je vytvárať predpoklady na to, aby verejná správa tvorila centrum zabezpečovania zákonnosti administratívnych rozhodnutí už v priebehu samotného procesu ich vydávania organmi verejnej správy, ako aj pri ich výkone a kontrole.^[3]

Na zásadu zákonnosti odkazuje aj Listina základných práv a slobôd v čl. 2 ods. 2. „*Štátnu moc možno uplatňovať iba v prípadoch a v medziach ustanovených zákonom, a to spôsobom ktorý ustanoví zákon*“, rovnako aj v čl. 2 ods. 3, kde v zjednodušenom význame ustanovuje, že „všetko čo nie je zakázané je dovolené“.

V čl. ods.1 Listina základných práv a slobôd stanovuje, že : „*Povinnosti možno ukladať iba na základe zákona a v jeho medziach a len pri zachovaní základných práv a slobôd.*“ Ústava Slovenskej republiky odkazuje na zásadu legality v čl.2 ods.2 v zmysle, ktorého „*Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.*“ Pre rozhodovaciu činnosť orgánov verejnej správy je veľmi dôležité a záväzné, že práve v Ústave Slovenskej republiky sú zakotvené ustanovenia o zásade legality/zákonnosti. Ústava Slovenskej republiky tvorí základný prameň práva čo vyjadril Ústavný súd aj svojich rozhodnutiach napr. PL. US 32/95 „*v právnom štáte ústava má povahu základného prameňa práva, ktorý je nadradený voči všetkým ostatným prameňom práva. Tento znak implikuje aj požiadavku, aby všetky právne predpisy v nich obsiahnuté, alebo z nich odvodené právne normy verejnoprávne aj súkromnoprávne, boli v súlade s ustanoveniami ústavy*“.

Z daného vyplýva, že zásada zákonnosti je chránená najvyšším právnym predpisom v Slovenskej republiky a žiadny vnútroštátny predpis, rozhodnutia správne orgánu, správneho súdu a súdov mu nesmie odporovať a práve naopak úlohou spomínaných orgánov je povinnosť chrániť ústavnosť a tým aj zásadu zákonnosti. Ústava Slovenskej republiky zároveň, a to hlavne v čl. 5 ods. 7 odkazuje na „*Medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.*“

To znamená, že správne orgány sú viazané a povinné priamo aplikovať ustanovenie napr. spomínanej Listiny o základných právach a slobodách o zákonnosti uloženia povinností. Na medzinárodnej pôde sú v oblasti správneho trestania vytvorené európske dokumenty odporúčacieho charakteru ako napr.

1. Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy č. R (91) 1 členským štátom o správnych sankciách,
2. Rezolúcia Výboru ministrov Rady Európy č. R (77) 31 členským štátom o ochrane jednotlivca vo vzťahu k správny aktom,
3. Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy č. (80) 2 členským štátom o používaní správnej úvahy správnymi orgánmi,
4. Odporúčanie CM/Rec (2007) 7 členským štátom o dobrej verejnej správe.

Ako prvá je v Odporúčaní Výboru ministrov Rady Európy č. R (91) 1 upravená zásada zákonnosti, resp. zásada viazanosti právom. Podľa Odporúčania „*uplatniteľné správne sankcie a okolnosti, za akých sa môžu uložiť, ustanoví zákon*“.

„Pre oblasť správneho trestania platí zásada zákonnosti v istých modifikáciách, vyjadrených princípmi nullum crimen sine lege a nulla poena sine lege. Zásada zákonnosti v týchto intenciách znamená, že nie je správneho deliktu a správneho postihu bez toho, aby to zákon výslovne stanovil.“

Sankcionovať je preto možné len také konanie, ktorého znaky sú vyjadrené prostredníctvom skutkovej podstaty v zákone, pričom možno súčasne uplatniť len taký systém sankcií, ktorý stanoví zákon.“^[4]

V praxi to však častokrát vyzerá inak a správne orgány, súdy vo svojej rozhodovacej činnosti či už vedome alebo nevedome porušia práve zásadu zákonnosti. Za časté porušenie tohto základného princípu možno považovať aj zlý výklad zákona zo strany správneho orgánu ako aj konanie jednotlivých orgánov správnej moci nad rámec im zverených právomocí.^[5]

Príkladom môže byť napríklad konanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky kde v Rozsudku NS 5Sžo/18/2010 sa senát Najvyššieho súdu vysporiadaval s otázkou či (žalovaná) Slovenská obchodná inšpekcia – Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie mohla vykonať kontrolu predaja cigariet maloletým občanom ako „ agentom provokatérom“ a či bola porušená aj práve zásada zákonnosti.

Žalobkyňa, ktorej bola inšpektorátom uložená pokuta 1000,- Sk argumentovala tým, že: „žalovaný nemôže získavať dôkazy spôsobom, ktorý odporuje Ústave a zákonom Slovenskej republiky. „*Správny orgán nemôže získavať dôkazy tak, že si svojvoľne a bez akéhokoľvek zákonného splnomocnenia vysvetlí svoje zákonom dané oprávnenie vykonať kontrolu vnútorného trhu, resp. dodržiavanie zákazu predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov....Žalobkyňa uviedla, že si plne uvedomuje svoju spoločenskú zodpovednosť pri predaji tabakových výrobkov, ale nemôže byť zo strany štátnych orgánov sankcionovaná v prípade, ak štátny orgán pri kontrole postupuje nad rámec Ústavy Slovenskej republiky a zákonov*^[6]“

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa stotožnil so žalobkyňou a argumentoval ustanoveniami správneho poriadku, Ústavy Slovenskej republiky, ktoré ustanovujú zásadu zákonnosti a uviedol: „ S prihliadnutím na citované zákonné ustanovenia ako aj z obsahu administratívneho i súdneho spisu možno sa stotožniť s právnym názorom žalobkyne, ako aj krajského súdu uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, že pokiaľ žalovaná, resp. správny orgán prvého stupňa ako štátny orgán, na výkon kontroly dodržiavania zákazu predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov prizvala osobu mladšiu ako 18 rokov (v konkrétnom prípade 14 rokov), prekročila rozsah zmocnenia vyplývajúceho zo zákona o štátnej kontrole, zákona o správnom konaní a konala tak jednoznačne v rozpore s článkom 2 Ústavy Slovenskej republiky. Preto sa najvyšší súd stotožnil s názorom krajského súdu, že žalovaný ako aj správny orgán prvého stupňa vykonali dôkaz v rozpore so zákonom. Podľa názoru najvyššieho súdu ani oprávnenie vykonať kontrolu dodržiavania zákazu predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov a ani záujem štátu na dodržiavaní tohto zákazu neznamená bezbrehú možnosť správneho orgánu použiť na výkon takejto kontroly postup a prostriedky, ktoré v zákone neexistujú. Vzhľadom na uvedené sa žalovaná vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami dôsledne neriadila, a preto bolo napadnuté rozhodnutie ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa vydané na základe nesprávneho právneho postupu. “^[7]

O nezákonnosti postupu štátneho orgánu rozhodol Najvyšší súd vo svojom Rozhodnutí sp. zn. 6Sžo/253/2015 zo dňa 23.11.2017, kde Slovenská obchodná inšpekcia za zamerala na ochranu spotrebiteľa. Jednalo sa o posilňovňu a majiteľ odmietol poskytovať predaj permanentiek pre rómskych občanov a inšpektorom Slovenskej obchodnej inšpekcie ich predal.

Porušil tak zásadu rovnakého zaobchádzania v poskytovaní služieb, za čo mu Slovenská obchodná inšpekcia udelila pokutu bez toho, aby prediskutovala priestupok s majiteľom posilňovne (obchodnou spoločnosťou). Najvyšší súd SR sa v tomto prípade stotožnil z odôvodnením Krajského súdu v Košiciach, ktorý poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 6Sžo/51/2011 z 22.08.2012, v ktorom okrem iného konštatoval, že pri preskúmvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správnych orgánov o postihu za správny delikt s uložením peňažnej pokuty treba podľa jeho názoru aplikovať na danú vec článok 6 ods. 1 prvá časť Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v zmysle ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch, alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Z administratívneho spisu preskúmvanej veci vyplýva, že správny orgán so žalobcom neprejednal priestupok, ktorý mu kladie za vinu na ústnom pojednávaní, termín ústneho pojednávania neurčil a vychádzal iba z inšpekčného záznamu, ktorý vyhodnotili pracovníci inšpekcie pri vykonanej kontrole. Na túto vadu krajský súd prihliadol z úradnej povinnosti, pretože má za následok odňatie práva žalobcovi na spravodlivý proces pred orgánom verejnej správy v zmysle článku 46 ods. 1 ústavy. Povinnosť nariadiť ústne pojednávanie nielen v priestupkových veciach, ale aj v konaniach o iných správnych deliktach, vyplýva okrem iného z nálezu Ústavného súdu SR III.ÚS 231/2010-38 z 25.08.2010. Z uvedeného nálezu vyplýva požiadavka zachovať princíp verejnosti, ústnosti a prítomnosti na prerokovaní veci aspoň na jednom stupni v konaní pred správnym orgánom, čo je v súlade s ustálenou judikatúrou EŠLP. Keďže žalobca sa nemohol k veci vyjadriť ústne, nemohol byť prítomný pri výsluchu svedkov, nemohol im kľásť otázky a podobne, správny orgán svojim postupom zasiahol do jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 ústavy spojený s článkom 12 ods. 1 ústavy. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zrušiť z dôvodu uvedeného v § 250j ods. 2 psím. c/ a e/, pretože v konaní bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia a zároveň zistenie skutkového stavu nebolo dostačujúce na posúdenie veci. [8]

Na základe horeuvedeného rozsudku možno konštatovať, že správny orgán, konkrétne Slovenská obchodná inšpekcia sa dopustila nie len nerešpektovania zásady zákonnosti ale aj ďalšej zásady, a to zásady materiálnej pravdy, nakoľko bolo jej úradnou povinnosťou zadovážiť si dôkazy, medzi ktoré patrí aj vyjadrenie dotknutého subjektu a bez uplatnenia týchto zásad vydala rozhodnutie.

Pochybením štátu pri uplatňovaní zásady zákonnosti, môže byť aj vytvorenie dvojakej právnej úpravy, čo má za následok nejasnosť a zmätočnosť pri výklade zákona a nemožnosti tak postihovať jeho vykonávateľa.

Príkladom je rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sž 73/97, z 30. marca 1998. V uvedenej právnej veci podal štátny podnik žalobu na proti rozhodnutiu Slovenskej inšpekcie životného prostredia (ďalej len „SIŽP“), ktorá mu 14. apríla 1997 uložila pokutu podľa zákona č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny za to, že 2. januára 1996 usmrtil chráneného živočícha – rysa ostrovida. Žalobca ale namietal, že rys ostrovid je podľa zákona č. 23/1962 Zb. o poľovníctve škodnou zverou, a keď ulovil dospelého jedinca tohto druhu živočícha, postupoval v súlade s platným zákonom č. 23/1962 Zb. Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky o ochrane a o čase, spôsobe a podmienkach lovu niektorých druhov zveri (ďalej len „vyhláška“). SIŽP ako žalovaná strana na podporu svojho rozhodnutia uviedla, že vyhláška nie je spôsobilá vylúčiť aplikáciu zákona č.

287/1994 Z. z., pretože zákon je predpisom vyššej právnej sily a časovo bol vydaný neskôr ako vyhláška. Najvyšší súd Slovenskej republiky však toto rozhodnutie nepovažoval za súladné s Ústavou SR. Za daných okolností zákon č. 287/1994 Z. z. zakazoval usmrcovanie rýsa ostrovida ako chráneného živočícha a súčasne zákon č. 23/1962 Zb. o poľovníctve a jeho vykonávacía vyhláška umožňovala lov rýsa ostrovida ako škodnej zveri. [9]

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v prospech žalobcu s odôvodnením, že v právnom štáte musí byť platnej právnej úpravy zrejmé, či je správanie osoby zákonom zakázané alebo nie. Osoba nemôže znášať nepriaznivý následok, ak dôsledkom pochybenia zákonodarcu je vzájomne protichodná a protirečivá platná právna úprava. [10]

Záver

V predchádzajúcom texte sme priblížili podrobnejšie zásadu zákonnosti, pričom sme čerpali aj z dostupnej judikatúry. Zásada zákonnosti ako jedna zo zásad správneho konania je nepochybne najdôležitejšou zásadou aplikovanou v rámci správneho konania. Veríme, že aj tento príspevok prispeje k tomu, aby sa odborná i laická verejnosť o nej dozvedeli nové informácie a tým sa jej dôležitosť pri realizácii správneho konania ešte zvýšila.

Nedodržiavanie tejto zásady je jedným z dôvodov, ktoré boli označené aj v dokumente Úradu vlády Slovenskej republiky, ktorý vypracoval súhrnnú správu o sťažnostiach a petíciách.

Ten konštatuje, že za jednu z hlavných príčin podaní možno označiť porušenie práva, prípadne jeho nesprávnu aplikáciu. Je teda možné konštatovať, že zamestnanci správnych orgánov pri aplikácii právnych noriem chybujú.

Príčinou týchto chýb môže byť jednak časový stres, ktorý je kladený na zamestnancov štátnej a verejnej správy, ale rovnako to môže byť aj prozaickejší dôvod, ktorým je neznalosť zákonov a nedostatok vzdelanostnej úrovne pri konkrétnych zamestnancoch.

V tomto prípade by sme si dovoľili navrhnúť, aby sa kládla väčšia náročnosť na vedomostný etalón zamestnancov.

Je potrebné kreovať, prípadne re-kreovať vzdelávacie princípy jednotlivých orgánov štátnej správy, zintenzívniť ich a zamerať na výsledný efekt zlepšenia procesov a kvality rozhodnutí.

Rovnako je potrebné zaviesť zodpovednostný mechanizmus za vypracovanie jednotlivých rozhodnutí. V prípade, ak sa preukáže, že k nedodržaniu zákona došlo osobou zamestnanca štátneho orgánu, mal by tento niešť za toto svoje rozhodnutie zodpovednosť, pričom je na mieste aj udelenie pokarhania, prípadne odobratie osobného príspevku.

Použitá literatúra

1. DRAGANA, J.,: Vybrané zásady (nielen) správneho konania <http://www.epi.sk/odborny-clanok/Vybrane-zasady-nielen-spravneho-konania.htm>
2. KISELYOVÁ, Z.,: ZÁSADA ZÁKONNOSTI V KONTEXTE SPRÁVNÝCH DELIKTOV PRÁVNICKÝCH OSOB, Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta
3. MACHAJOVÁ, J. a kolektív: Všeobecné správne právo, 3. Aktualizované vydanie, marec 2009, Bratislavská vysoká škola práva, Poradca podnikateľa, spol. s r.o., EUROKÓDEX, ISBN 978-80-89363-36-0.
4. POTÁŠCH, P. a kol. 2010. Vybrané správne procesy (teoretické a praktické aspekty). Bratislava: Eurokódex, 2010.
5. SOBIHARD, J. 2011. Správny poriadok – komentár. 5.vyd. Bratislava: Iura Edition, 2011.
6. VRABKO, M. a kol. 2009. Správne právo (Procesná časť). Bratislava: Univerzita, Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2009.
7. TITLOVÁ, M., DOBOŠ, I., Verejný ochranca práv – komentár –Wolters Kluwer, 2019, ISBN 978-80-571-0061-4

Judikatúra

1. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 SŽ 73/97, z 30. marca 1998
2. Rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo/253/2015 zo dňa 23.11.2017
3. Rozhodnutie Ústavného súdu IV. ÚS 76/2018-34 zo dňa 1. februára 2018
4. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. NS 5Sžo/18/2010

Poznámky pod čiarou

[1] DRAGANA, J.,: Vybrané zásady (nielen) správneho konania <http://www.epi.sk/odborny-clanok/Vybrane-zasady-nielen-spravneho-konania.htm>

[2] Rozhodnutie Ústavného súdu IV. ÚS 76/2018-34 zo dňa 1. februára 2018

[3] VRABKO, M. a kol. 2009. Správne právo (Procesná časť). Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2009. s. 27.

[4] KISELYOVÁ, Z.,: *ZÁSADA ZÁKONNOSTI V KONTEXTE SPRÁVNÝCH DELIKTOV PRÁVNICKÝCH OSOB*, Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta

[5] TITLOVÁ, M., DOBOŠ, I., Verejný ochranca práv – komentár –Wolters Kluwer, 2019, ISBN 978-80-571-0061-4

[6] Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp .zn. NS 5Sžo/18/2010

[7] Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp .zn. NS 5Sžo/18/2010

[8] Rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo/253/2015 zo dňa 23.11.2017

[9] Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 SŽ 73/97, z 30. marca 1998

[10] KISELYOVÁ, Z.,: *ZÁSADA ZÁKONNOSTI V KONTEXTE SPRÁVNÝCH DELIKTOV PRÁVNICKÝCH OSOB*, Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta